

Stanowisko
Zarządu Związku Miast Polskich
z dnia 19 września 2019 r.

w sprawie: **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (druk nr 3818)**

Zarząd Związku Miast Polskich wyraża stanowczy sprzeciw wobec poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (druk nr 3818) złożony 9 września 2019 r.

Przedłożony projekt wprowadza niedopuszczalne w demokratycznym państwie prawa zasady uprzywilejowania jednej grupy podmiotów – przedsiębiorstw górniczych w stosunku do mieszkańców oraz innych przedsiębiorców – właścicieli nieruchomości, pod którymi zlokalizowane są zasoby węgla brunatnego i kamiennego. Zapisy projektu burzą ustanowiony porządek prawny i przestrzenny w miastach, a także przewidywalność inwestycyjną. Bezpośrednio ogranicza kluczową dla samorządu gminnego kompetencję planowania przestrzennego. A zatem narusza wprost, w sposób wyjątkowo dotkliwy, zasadę zaufania do państwa.

Projekt ustawy wprowadza nowy typ postępowania mający na celu wydawanie decyzji o utworzeniu obszaru specjalnego przeznaczenia w zakresie wydobywania węgla kamiennego lub węgla brunatnego ze złóż o „podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej”. Decyzje o utworzeniu obszaru specjalnego przeznaczenia wydawał będzie Minister Środowiska. Postępowanie to wyprzedzałoby zarówno postępowanie o środowiskowych uwarunkowaniach jak i same postępowanie koncesyjne. Co istotne, zgodnie z art.42c ust.2 projektu, zawężono katalog stron postępowania o utworzeniu obszaru specjalnego przeznaczenia wyłącznie do podmiotu zainteresowanego uzyskaniem koncesji na wydobywanie węgla kamiennego lub węgla brunatnego – przedsiębiorcy górniczego. Nie jest natomiast brany pod uwagę interes pozostałych podmiotów, które mogą być dotknięte skutkami wprowadzenia obszaru specjalnego przeznaczenia, np. właścicieli nieruchomości

Zgodnie z projektem ustawy, najistotniejszą zmianą w aktualnie obowiązującym prawie geologicznym i górniczym, jest wykluczenie samorządów z procesu postępowania koncesyjnego. Zgodnie z art. 42m ust. 2 projektu ustawy, wójt, burmistrz, prezydent miasta nie będą jak dotychczas wyrażali stanowiska w formie uzgodnienia projektu koncesji.

W zamian, zgodnie z art.42c ust.3 projektu, samorządom zaproponowano najslabszą formę współdziałania, jaką jest wyrażenie w terminie 14 dni, opinii w postępowaniu dot. wydania decyzji o utworzeniu obszaru specjalnego przeznaczenia. Należy zaznaczyć, że w takim przypadku organ wydający decyzję nie jest związany treścią opinii i może wydać decyzję sprzeczną ze stanowiskiem samorządu.

Do czasu wprowadzenia obszaru specjalnego przeznaczenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie stosuje się miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w zakresie, w jakim są one sprzeczne z decyzją o utworzeniu obszaru specjalnego przeznaczenia (art. 42k ust. 7 projektu). Oznacza to, że decyzja o utworzeniu obszaru specjalnego przeznaczenia wyłącza obowiązujące prawo miejscowe jakim są dokumenty planistyczne.

Projekt ustawy zmieniając akty prawa miejscowego, jakimi są obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, całkowicie pomija konsultacje społeczne oraz tryb postępowania przewidziany dla zmiany tych aktów prawa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Minister ustanawiając obszar specjalnego przeznaczenia ustala czy teren objęty wnioskiem jest zgodny z racjonalnym zagospodarowaniem danego złoża – nie jest natomiast brane pod uwagę racjonalne gospodarowanie przestrzenią miasta.

Dodatkowo zwracamy uwagę, że projekt – w tak fundamentalny sposób wpływający na porządek prawny i sytuację samorządów oraz milionów obywateli – został złożony w trybie poselskim. Wyklucza to konsultacje społeczne, w tym rozpatrywanie go przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, przewidziane prawem dla projektów rządowych. Projekt ma być procedowany już na najbliższym posiedzeniu Sejmu zaplanowanym na 15-16 października. Domagamy się przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu adekwatnych do jego wagi.

Inowrocław, 19 września 2019 r.

Za Zarząd
(-) *Zygmunt Frankiewicz*
PREZES ZWIĄZKU